

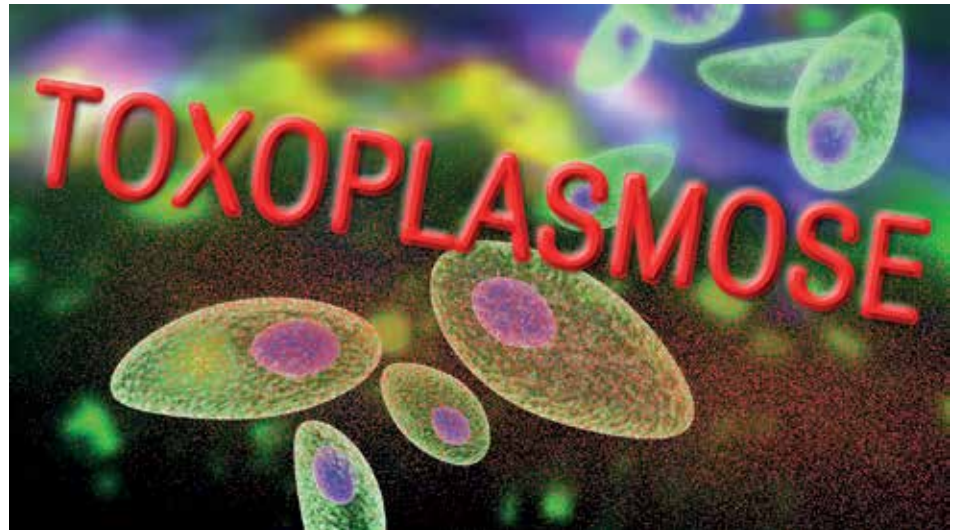
Toxoplasmose, een sluipmoordenaar

Plotseling is een A-, SJP- of zweetwerk diploma niet meer van belang.

Overleven, daar gaat het nu om...

De eerste tekenen

Eind april is mijn Wetterhoun Foske bevallen van acht pups. In de 3e week van mei loopt ze ineens wat moeilijker. In de periode erna wordt het erger en erger. Soms zakt ze ineens door een poot, steeds een andere poot. Ze haakt zichzelf, zakt achter in een split en kan dan niet meer overeind komen. En ze sloft, zodat de teennagels slijten. Dan ineens gaat het weer beter en laat ze prachtige draffjes zien, en rent ze snoeihard over het veld. Wat is er aan de hand? Een kruisband gescheurd na een slechte landing tijdens de vossenjacht in februari? Of een postnataal schildklierprobleem?

Ze zorgt zo goed voor de pups, geeft melk als slagroom, maar dit is zorgwekkend. Ik overleg met de dierenarts, maar behalve bloed prikken is er nu weinig mogelijk. Veel onderzoeken hebben invloed op de moedermelk. Haar bloed blijkt goed, ook de schildklier.

Eerste neuroloog

Na het vertrek van de pups, begin juli, ga ik op zoek naar de oorzaak, al zijn de klachten niet verergerd. Sterker nog, het gaat op en neer, soms ook ineens een stuk beter. De dierenarts verwijst me naar een neuroloog. De neuroloog heeft al heel snel een diagnose: als alle poten betrokken zijn, zit het probleem 'dus' in de nek. Er moet een CT-scan gemaakt worden, en als daaruit niets blijkt, kan nog tijdens de narcose een

MRI gemaakt worden. Op de CT is niets te zien, dus een MRI is nodig. Het duurt en het duurt, al die tijd is Foske onder narcose. Ik word er nerveus van en vraag of het goed gaat en hoe lang het nog duurt. Ja, het gaat goed, nog een aantal beelden en dan is ze klaar. Uit de MRI blijkt dat Foske een arachnoïd diverticulum heeft. Een arachnoïd diverticulum is een opstapeling van hersenvocht ter hoogte van het arachnoïd, een van de vliezen rond het ruggenmerg. Dit kan voorkomen in de hersenen of ter hoogte van het ruggenmerg. Door de opstapeling van vocht ontstaat er druk op het ruggenmerg waardoor er neurologische klachten ontstaan. Meestal gaat het dan om ataxie van de achterhand en hypermetrie van de voorhand. Dit klopt precies met het klinisch beeld. Enerzijds is het een opluchting, het is tenslotte geen kanker ofzo. Anderzijds, hoe 'fixen' we dit? Net als bij mensen beginnen we met prednison en omeprazol. De prednison moet het vocht afvoeren en de omeprazol zorgt voor een significant lagere productie van het hersenvocht. Een tweezijdige aanpak dus. Nu mag een Wetterhoun geen prednison, maar er is geen keuze. Als dit onvoldoende resultaat geeft, staat Foske een riskante operatie te wachten: marsupialisatie. Dan wordt de vochtophoping geopend en worden de randen aan omliggend weefsel vastgezet zodat het vocht permanent kan afvloeien. Geen prettig vooruitzicht, hopelijk werkt de medicatie. Ik ben in mineur en dat is een understatement.

Second opinion

Een week lang gaat Foske alleen maar achteruit. Ik struin het internet af, maar iets zit me niet lekker, noem het fingerspitzengefühl. Voor een second opinion bezoek ik medio juli een andere neuroloog. Vooraf heb ik bloeduitslagen en de MRI-beelden opgestuurd. De afspraak is helaas voor niets: ze kunnen niets met de beelden. Huh? De beelden zijn gemaakt met een laagveld-MRI-scanner, en zeker voor delicate kwesties zoals dit zijn zeer gedetailleerde beelden van een hoogveld-MRI-scanner nodig. Ik heb dus €1200 voor niets uitgegeven! Enkele dagen later zijn Foske en ik er opnieuw, voor een nieuwe MRI. Een andere neuroloog heeft nog eens

naar de eerdere beelden gekeken, en wil toch eerst wat onderzoeken doen, want hij gelooft niet in de diagnose. Mogelijk kan zo een MRI bespaard worden. De tests geven geen duidelijk beeld, maar het lijkt hem eerder een probleem van het perifere zenuwstelsel. Helaas is een MRI toch nodig, en helaas dus weer een narcose. De uitkomst is verrassend: het is een 'gewone' cyste die elk mens of dier wel eens heeft, iets wat het lichaam gewoon zelf op kan lossen. Wat schokkend is, is het enorme verschil tussen de beelden van de laagveld- en hoogveld-MRI-scanner! Op de nieuwe beelden is heel duidelijk te zien dat er helder begrensde vochtophoping is die in het geheel geen compressie op het ruggenmerg geeft. De klachten kunnen hierdoor dus niet veroorzaakt worden. Kortom: het is een toevalsbevinding! Maar wat is er dan wel aan de hand?

Opleving gevolgd door diep terugval

De prednison bouwen we af. Direct stoppen kan niet, dat is slecht voor de bijniere. En omdat een Wetterhoun en prednison al geen goede combinatie is, krijg ik een voorzichtig afbouw-schema, tot eind augustus. We mogen ook stoppen met de omeprazol. Ik stel de nieuwe neuroloog (de eerste heb ik al lang vaarwel gezegd) voor om te testen op de ziekte van Lyme, neospora, toxoplasmose en anaplasmose, ziektes die hetzelfde klinisch beeld geven, en om direct al te starten met doxycycline voor het geval dat... Hij is het met me eens, al is het maar om deze ziekten uit te sluiten. Hij doet ook gelijk een ACTH stimulatietest om te bezien hoe de bijniere het doet. De ziekte van Addison is namelijk ook een optie. Het resultaat is niet duidelijk omdat ze nog aan de prednison zit. De doxycycline lijkt al snel effect te hebben. Vanaf dezelfde avond, 3e week juli, is ze al vrolijker en ook de dagen erna is Foske alerter. Overeind komen op een gladde vloer is nog teveel gevraagd, maar er is wel lichte verbetering te zien.

Op 24 juli gaat Foske ineens hard achteruit. In overleg met de neuroloog hoog ik de prednison weer op, het kan een reactie van het afbouwen zijn. De

Balans- en krachtoefening

zwartste dag is 25 juli. Na een slechte nacht kan ze bijna niets meer. Ik moet haar dragen naar het weiland om te plassen. Ik huil de ogen uit mijn hoofd, ik kan dit niet aanzien. Mijn stoere sterke jachtmaatje, mijn trouwe adjudant, ik moet afscheid nemen van haar, dit is geen leven. Tegen mijn man zeg ik dat de dierenarts maar moet komen. Met horten en stoten doe ik telefonisch verslag aan de neuroloog. Hij zegt 'hou nog heel even vol, ik verwacht vandaag de bloeduitslagen'.

Die middag krijg ik bericht dat Foske toxoplasmose heeft.

Een eencellige parasiet, Toxoplasma gondii, veroorzaakt de zeer algemeen voorkomende infectieziekte toxoplasmose. Vrijwel alle diersoorten en de mens kunnen besmet raken. De parasiet maakt verschillende stadia door gedurende zijn levenscyclus. Katachtigen, wild en gedomesticeerd, zijn eindgastheer. Zij zijn de enigen waarbij een stadium van de parasiet voorkomt waarbij oöcysten (een soort eitjes) gevormd kunnen worden. Alle andere dieren, inclusief de mens, zijn tussen-gastheren. Zij kunnen besmet raken met de parasiet, en de parasiet kan ook aan andere dieren overgedragen worden doordat de dieren elkaar opeten. Besmetting kan ook door graven in

besmette grond, via een gevonden kadaver, via voeding etc. De parasiet kan wel twee jaar in het lichaam verblijven, zonder klachten. Het is dus onmogelijk te achterhalen hoe en wanneer de parasiet wordt opgedaan. Normaliter wordt een hond niet ziek. Als er een infectie optreedt, lost het immuunsysteem de infectie zelf op. Bij Foske was er door de dracht sprake van een verminderde weerstand en heeft de parasiet de kans gekregen om actief te worden. Door de prednison heeft de parasiet een langere periode de kans gekregen om schade aan te richten. De schade is meestal terug te vinden in hersenen en ruggenmerg of in de organen. Het is de vraag of en welke schade er bij Foske is.

Het beleid is stoppen met de doxycycline en acht weken aan de clindamycine. Foske heeft het moeilijk en het is ook nog eens tropisch heet, dus ze slaapt voornamelijk en doet met mijn hulp op de dichtstbijzijnde geschikte plek haar behoefte. Na drie dagen clindamycine heeft ze ineens meer energie, ze komt veel sneller in de benen, en ze loopt ons hele weilandje rond. De kuur slaat aan! Natuurlijk, ze loopt nog moeilijk en ze is nog vaak uit balans, maar wat een vooruitgang.

Begin augustus komt ze met een bal aanzetten om te spelen, rent (!) ze achter konijnen aan en is ze steeds actiever. Dat is goed nieuws. Wel jammer dat ze nog steeds sloft met haar poten en daardoor wondjes op de bovenkant van haar tenen krijgt, en die ook nog eens steeds open loopt. Mogelijk is dit dan een indicatie van de restschade. Dat slijven leidt ook wel eens tot irritatie. Het continue krassen van de nagels over het erf, en over de plavuizen binnen, is soms niet te harden. Dan word ik er moedeloos van. Maar ze kan er niets aan doen... en ik moet moed houden.

Wat kan ik zelf nog doen?

Mijn zoektocht op internet gaat voort. Wat kan ik allemaal doen om het herstelproces te ondersteunen? Ik merk dat artsen in Nederland weinig tot geen ervaring hebben met toxoplasmosis. Mogelijk komt dat ook omdat de klachten niet herkend worden. De neurologen noemen het klinisch beeld niet typerend voor deze ziekte. Daarom

Laserbehandeling van hoofd en nek

zoek ik mijn heil in Amerika. Ik leg via internet contact met een dierenkliniek en leg de casus voor. Zij geven aan dat de klachten juist zeer typerend zijn voor deze ziekte, dat de gekozen behandeling de juiste route is, maar dat hun ervaring is dat bij ongeveer de helft de kuur aanslaat en herstel mogelijk is. Dat Foske deze snelle verbetering laat zien, is een zeer goed teken. Ook adviseren zij hydrotherapie. Dit bericht geeft moed!

Verder schakel ik een klassiek homeopaat in. Zij schrijft vijf middelen voor die volgens een strak schema toegediend moeten worden. Dit ter ondersteuning van het lichaam om de zware antibioticumkuur aan te kunnen. Ik geef standaard al omega 3 en vitamine D3, en was eerder al begonnen met zelfgemaakte bone broth, CBD olie en PEA, zodat Foske intussen op 14 medicatiemomenten per dag zit.

Half augustus starten we met hydrotherapie. Dat gaat goed en laat snel effect zien. Ineens trekt ze haar linkerachterpoot weer op en hoor ik haar linker knie knakken bij elke stap. Nee hè?! Overmoedig geweest? Op naar de dierenarts. Hij maakt een foto en ziet al snel: de kruisband is gescheurd. Een kruisband bestaat uit vele dunne strengen. Achteraf weet ik precies op

welke dagen er delen zijn gescheurd. Deel 1 op de genoemde vossenjacht, deel 2 toen ze vijf weken drachtig tijdens een wandeling in kreupelhout naar een konijn zocht en nu zijn dus de laatste strengen gescheurd. Omdat er eerder geen sprake was van een algehele scheuring, is het niet eerder uit testen gebleken. In de 3e week van augustus ondergaat Foske een TTA Rapid-operatie. De operatie stelt op zich niet veel voor, aldus de dierenarts. De volgende dag zou ze alweer moeten kunnen lopen. In verband natuurlijk, dat wel. Maar ze loopt de volgende dag helemaal niet. Ik til Foske met een stijve poot van het verband de auto in en ga weer naar de dierenarts. Daar aangekomen wordt ze met de brancard vervoerd van auto naar kliniek; ze kan echt niets. Hij vertrouwt het niet en verwijst me naar het revalidatiecentrum in Hoogvliet. De enige revalidatie- en pijnkliniek voor huisdieren is gelukkig in mijn regio gevestigd. Nog dezelfde middag kan ik terecht. Weer auto in en uit, met de brancard naar de kliniek. Wat een gedoe.

De revalidatie start met een laserbehandeling, TENS spierstimulatie, acupunctuur en manuele therapie. Ze loopt weer. De week erna staan er drie afspraken. Naast de genoemde behandelingen begint de therapeut ook met

krachtoefeningen en duursport om conditie op te bouwen. De therapeut geeft aan dat het eigenlijk beter zou zijn om haar vanaf volgende week twee keer per week voor dagbehandeling te brengen. De eerste dag van dit nieuwe beleid breng ik haar in de ochtend en moet ik haar dus achterlaten in de kliniek. Ik vind het helemaal niets. Ik roep dat ik dit echt niet meer ga doen zo. Tranen met tuiten, maar het moet, alles voor mijn meisje. In de middag haal ik haar weer op en hoor ik dat het goed is gegaan. In de dagbehandeling kunnen ze vaker kort behandelen, in plaats van alle behandelingen in een afspraak van een uur proppen. Het werkt zoveel beter is hun ervaring. Hoe moeilijk ik het ook vind, ik ga hiermee door. Week na week gaat Foske vooruit. Nog meer goed nieuws: de pups zijn negatief getest op toxoplasmose! In tegenstelling tot neospora gaat toxoplasmose niet in de baarmoeder over van moeder op ongeboren pups, maar het advies was om het toch te laten testen, voor de zekerheid, voor de geruststelling.

Foske is mak, ze ondergaat alles gelaten. Medio september komt ineens haar wetterkarakter weer boven, een goed teken. Bij het ophalen wordt me verteld dat 'mevrouw' in de ochtend niet op de loopband wilde. En als een Wetterhoun iets niet wil, gebeurt het ook niet! Daar zijn ze nu wel achter in Hoogvliet, haha! In de middag lukte het gelukkig wel, dus ze heeft weer goed getraind. De kuur clindamycine zit er inmiddels op. Ik ga over op andere supplementen om haar weerstand op te bouwen (probiotica) en de zenuwfunctie (vitamine B-complex) te ondersteunen.

Nog een zakelijke kwestie: ik ben nogal ontstemd over de aanpak door de eerste neuroloog. Waarom direct een CT en MRI inzetten -zeer belastend voor de hond, en kostbaar voor de baas- terwijl er nog niets onderzocht is via bloedonderzoek? Navraag in mijn netwerk leert me dat hier geen protocol voor bestaat dus een klacht bij het Veterinair Tuchtcollege maakt weinig kans. Een gesprek leek me zinvoller en dat vindt plaats in deze periode, met mentale bijstand aan mijn zijde. De leidinggevende van de kliniek is het niet helemaal eens met mijn standpunt, maar is wel van mening

Met therapeutische tape en dito tuig

dat de dienstverlening niet optimaal was en kan invoelen met de situatie. Ik krijg 50% van de kosten gerestitueerd, en voor mij staat dat gelijk aan zes weken revalidatie. Om de zaak af te sluiten accepteer ik dit aanbod.

Eind september loopt Foske al een kwartier op de loopband, en mag ik dat thuis ook twee keer per week doen. Naast de therapiedagen heb ik op de andere dagen mijn handen vol aan de thuisoefeningen. Verder kunnen we de hydrotherapie hervatten, en dat mag gelijk al een kwartier. En het is tijd om bloed te prikken. Het gaat om het algemeen bloedbeeld, de ACTH stimulatietest en toxoplasmose. Het bloed is goed behalve enkele waarden die van minder belang zijn. De stimulatietest is een spannende, want door het prednisongebruik kan een iatrogene (door medisch handelen opgewekte) ziekte van Addison zijn ontstaan. Dat is gelukkig niet het geval; haar bijniere werken weer zoals het hoort. En dan het belangrijkste, de toxoplasmose. Hoera, de test is negatief! Allemaal goede berichten, optimistisch werken we verder aan het herstel!

Stamceltherapie is een optie

De revalidatiekliniek verzorgt ook stamceltherapie. Ik verdiep me in deze

materie en probeer te beoordelen of dit van toegevoegde waarde kan zijn voor Foske. Bij artrose zijn er zeer goede resultaten, sterker nog, 95% kans op succes. Maar dit is andere koek. De neuroloog zegt dat ik het geld in mijn zak kan houden, het heeft geen zin. Ik lees over soortgelijke casussen in Amerika en Korea, landen die ver zijn met stamceltherapie bij honden. Het ziet er bemoedigend uit. Ook de revalidatiekliniek heeft er vertrouwen in dat het voor Foske zinvol kan zijn. Ik wil graag nog een specialist spreken en bel daarom naar het (enige) laboratorium in Nederland waar de stamcellen worden opgeslagen en die de 'stamcelkit' ter beschikking stelt om de stamcellen uit het weefsel te halen. De specialist geeft aan dat hij geen garantie geeft, maar dat het zeker de moeite van het proberen waard is. Omdat er nog weinig tot geen ervaring is met stamceltherapie bij schade door toxoplasmose en hij voor hun onderzoek geïnteresseerd is in de uitkomst, biedt hij de stamcelkit gratis aan. Als ik voor deze behandeling kies, hoef ik alleen de dierenartskosten te betalen. Ik ga ervoor en plan de afspraak. Het moet minstens zes weken na de laatste prednison, dus nog even geduld.

In de eerste helft van oktober blijft Foske vooruit gaan, met om de paar dagen

Met vest met gewicht om extra kracht op te bouwen

een dipdag, door de zware revalidatie. Ze mag weer los lopen en laat al kleine stukjes mooie draf zien. En, hoe fijn, we zijn weer gestart met zweetwerk! Goed voor haar -en mijn- gemoed. Kleine stapjes in het proces, maar telkens vooruit. Het geeft hoop. Al gaat er ook wel eens wat mis... zo wil ze op een dag op de draaiende loopband gaan liggen en valt er dan aan de achterkant af... Of ze speelt de komediant, Wetterhounen zijn daar heel goed in. Ze zit dan in het hoekje van haar kennel in de kliniek, kijkt er uiterst zielig bij, en hoopt zo overgeslagen te worden voor de therapie. Een nieuwe arts kijkt het aan en zegt 'die kan de loopband niet op!' De therapeut zegt 'ja hoor, wacht maar' en hop, op de loopband en lopen!

Op 7 oktober is de 2e Working Test voor Krullen & Friezen. Vorig jaar liep ik als organisator trots rond met Foske aan mijn zijde. Nu moet ik haar missen, zo'n dag is nog veel te zwaar voor haar. Na afloop komen de emoties los. Ik mis het werken met haar, ik mis mijn trouwe maatje in goede doen. Maar, on the bright side, eind juli bedacht een lieve vriendin dat er een Foske-bokaal moest komen als het fout zou aflopen, terwijl we nu hard werken aan herstel!

Half oktober is het dan zover, stamceltherapie. Helaas moet ze weer onder narcose, maar nu heel kort en natuurlijk voor het goede doel. In de ochtend haalt de arts vetweefsel uit haar buik. Foske wordt weer goed wakker en nu is het wachten. Intussen wordt het vetweefsel 'geknipt' en het geknipte weefsel wordt verwerkt in een soort

centrifuge met een kunststof wand. Stamcellen hebben namelijk de neiging om aan kunststof te plakken. Na het verzamelen en verder bewerken, krijgt Foske in de middag haar eigen stamcellen intraveneus ingespoten. Verbandje eraf, klaar, naar huis. De arts heeft nog nooit zoveel stamcellen uit vetweefsel van een hond gehaald. Dat is goed nieuws, want wat over is wordt opgeslagen en zo zijn er dus zonder al teveel moeite nog meerdere nabehandelingen mogelijk, indien nodig.

En dan is er weer zo'n dag dat ik denk 'waarom toch?', 15 oktober, ik ben verdrietig. In plaats van het jachtveld rijd ik naar de revalidatiekliniek. Nog steeds heb ik geen idee waar het eindigt, waar doe ik het allemaal voor, hoeveel herstel is mogelijk? Nog bijna wekelijks vraag ik me af of ik haar niet beter had kunnen laten inslapen. Maar eerlijk gezegd is er geen moment geweest om dat te doen. Op de slechtste dag kwam immers de definitieve diagnose en de kuur sloeg al heel snel aan.

Na een dip door de stamceltherapie -wat natuurlijk was te verwachten want er gebeurt natuurlijk heel wat in het lichaam- komt er ineens een hele goede periode. Haar bloedwaarden gaan de goede kant op. Ze sloft al veel minder. De revalidatie wordt steeds verder verzaamd. Foske krijgt een vestje met gewicht erin om verder aan haar kracht te werken, en ze krijgt het supplement leucine om de spieropbouw te stimuleren. Ik krijg een hele nieuwe set met oefeningen en ik mag al een uur met haar lopen.

In de kliniek heeft ze de bijnaam 'drama queen' maar iedereen is gek op haar en biedt haar de beste zorg. Al blijft het natuurlijk mijn taak om goed in de gaten te houden hoe het gaat en om aan te geven dat de revalidatie aangepast moet worden. Daarover is goed overleg.

Toch vertrouwen in de toekomst

Er is nog maanden revalidatie nodig op het gebied van kracht, duur, balans en coördinatie, en wellicht nog eens stamceltherapie, en dan nog is het de vraag of ze 100% de oude wordt. Zeker is wel dat we nu al de fase van een hondwaardig bestaan hebben bereikt, waarbij Foske gelukkig ook zweetwerk kan doen. Misschien kan ze niet meer actief zijn in het jachtveld, maar ik krijg er met de week meer vertrouwen in dat we ooit weer actief kunnen worden met jachtraining.

Het is een kwestie van lange adem. Ik ben dankbaar dat mijn meisje weer vrolijk en blij en nog bij me is!

*Tekst en foto's Anita Hoogendoorn
11 November 2018*

Adviezen op grond van mijn ervaring:

- zelf de regie pakken en houden
- een second opinion vragen bij twijfel
- doe zelf ook onderzoek, desnoods in het buitenland, zoek in het Engels op internet
- diagnostische middelen inzetten van minst naar meest belastend voor de hond
- vraag naar de kwaliteit van diagnostische apparatuur en vergelijk
- supplementen kunnen bijdragen aan herstel, denk ook aan het combineren van reguliere en alternatieve zorg
- neem een verzekering of leg een spaarpot aan
- kijk naar je hond en volg je gevoel